

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XVIII. Respondetur aliis quibusdam Launoii objectionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT XVIII.

Respondetur aliis quibusdam Launoi objectionibus.

1. **S**I fortissimum Launoi propugnaculum corrui, hoc est, si id unum quod ex eius mente gravissimis quibusque de Romano Pontifice questionibus fieri solitis finem imponit, Pontificis auctoritatem non lædit, ut superiori capite vidimus, parum metuenda sunt reliqua ejus tela. Itaque ne à proposito nobis scopo longius recedamus, cunctis, quæ ille per plures annos commentus est adversus sanctam Sedem, non opus est respondere. Ex iis quæ confutavimus satis intelliget Lector, quale sit illius Scriptoris ingenium, quale adversus Romanam Curiam ejus studium; ne odium dicam. Plurima ex iis, quæ scripsit Launoius, ab aliis jam scripta, sed ab aliis etiam confutata fuerant, vel fuerunt postea. Itaque nonnulla tantum hic expendemus vel ab illo frequentius inculcata, vel ab aliis prætermissa.

2. In eadem epistola septimi tomii, & in aliis congregat plurima Summorum Pontificum testimonia, ut probet ipsos Conciliis subesse: sed ex illis non aliud quidquam colligitur, quam Summos Pontifices Canonum custodes & vindices acerrimos fuisse; unde constat, quod lib. 1. cap. 12. notavimus, Canonum custodiam, Ecclesiæ Gallicanæ, quæ in ea ponit suas libertates, non esse propriam, imò veritas Libertates Ecclesiæ Romanæ posse nuncupari. Ne cui autem difficultatem facebant illa verba, quibus significari videtur, non posse Summos Pontifices Canonibus derogare, animadvertendum est, quadrifariam secundum Juris interpretes aliquid fieri non posse. Primò validè. Secundò licitè. Tertio honestè. Quarto utiliter. Itaque in omni negotio attendendum monent, non solum quid fieri valeat, sed etiam quid liceat, quid deceat, quid expediat. In hujusmodi ergo Pontificum testimoniis, in quibus aliquid fieri non posse dicitur (quæ pauca sunt) ex materia, & ex ipso contextu judicandum est, quis ex illis quatuor sensibus accipiendus sit.

3. Pri-

3. Primo loco citat Julii epistolam ad Orientales; in qua hæc verba habentur; *Id verè ad Synodi tantum & Episcoporum, qui in Synodo fuerunt, contumeliam vergeret, si qua illi tanto studio & curâ velut Deo presente egissent, à nobis ut vana futiliaq; abrogarentur.* Hæc verba à quolibet superiore convenientissimè dicerentur. Nam etiam Concilium Oecumenicum de iusto unius Episcopi iudicio sic loqueretur; *Id verè ad talis Episcopi contumeliam vergeret, si qua ille tanto studio & curâ velut Deo presente egisset, à nobis ut vana futiliaque abrogarentur.* Itaque illa rei iudicatæ aut statutæ iustitiam arguunt, non autem defectum potestatis, ad eam retractandam, si minus iusta esset.

4. Eandem autem reverentiam Romani Pontifices suorum Prædecessorum Decretis, quam Conciliorum statutis exhibebant, ut animadvertere licet in his verbis Liberii; quæ ex ejus ad Constantium Imperatorem epistola citat deinde Launoïus, *Nonquam mea statuta, sed Apostolica, ut essent semper firmata & custodita perfecti, secutus morem majorum nihil addi Episcopatu Urbis Romæ, nihil minus passus sum.* Addit Launoïus; *Hæc adeo sunt perspicua, ut explicatione nullâ egeant.* Perspicua quidem illa sunt. Sed quid inde? Si enim Apostolica Statuta intelligantur, ut ex contextu videntur intelligenda, quæ ab Apostolis sunt constituta, non faciunt ad comparisonem Pontificis cum Concilio: si accipiantur de Summorum Pontificum Decretis, eorum firmitas statuitur contra Launoïum. Porro sicut absurdè concluderetur, unum Pontificem esse Prædecessore suo minorem, ex eo quod ejus statuta firmaret, custodiretque: ita ex eo quod Pontifices Conciliorum Canonibus se adhærere profitentur, malè colligitur illos esse Conciliis inferiores. Prosequitur Launoïus; *Sed si quæ (explicatione) egerent, hæc in Constantii & Liberii Dialogo habentur, ex quo citat sequentia; Imperator: unum est, quod queritur. Volo enim te, ubi Ecclesiarum communionem fueris amplexus, mittere iterum Romam, proinde consule paci & subscribens Romam redi. Liberius: Roma jam statibus valedixi. Hactenus nihil est, quod verba superius relata explicet ad mentem Launoïi; fortè lux affulgebit in verbis sequentibus, quæ Launoïus grandioribus characteribus signat; Potiores sunt Ecclesie leges quàm Romana habitatio. Numquid peremptorium tibi videtur enthymema; Potiores sunt leges Ecclesie quàm Romana habitatio:*

Q9

Ergo

Ergo Papa subjacet Concilio : vel, ergo Papæ judicium in quæstionibus Fidei non est irreformabile : quia præstat Ecclesiæ legibus obtemperare, quàm Romæ commemorari, Concilium Papæ præceminet. Sed probat consequentiam Launoii, Nempè, inquit, inauditum à se Episcopum, & ab Adversariis injustè tractatum condemnare non poterat. Neque Concilium Oecumenicum id posset, quia jus naturale ac Divinum violaret, si inauditum à se Episcopum, & ab adversariis injustè tractatum condemnaret. Quid etiam inde sequitur ?

5. Cælestinus (ut in illis tantum immoremur, quæ aliquid difficultatis præ se ferunt) scribit ad Episcopos Illyrici, quod refert Launoius, *Dominentur nobis regule, non regulis dominemur : simus subiecti Canonibus, cum Canonum præcepta servamus.* In Concil. Rom. collect. bipart. Lucæ Holstenii num. 13. quæ verba videntur Romanum Pontificem Canonibus, atque adeò Conciliis, à quibus conditi sunt Canones subdicere. Sed integram epistolam legenti patet, Cælestinum, licet de se, sicut de aliis præ modestia loquatur, tamen hæc in se transfigurasse, ut ex illo Episcopi discerent, non plus sapere, quàm oportet sapere. In illa enim epistola Ruffinum Episcopum Thessalonicensem Vicarium Apostolicum per Illyricum constituit. Ita ut, inquit, ad eum quidquid de causis agitur referatur : sine ejus consilio nullus ordinetur, nullus usurpet eodem in consilio commissam illi Provinciam. Colligere, nisi cum ejus voluntate Episcopi non præsumant : per eum etiam ad nos si quid est referatur. Probat autem necessitatem constituendi Vicarii ex eo, quod ad Romanum Pontificem spectet servandos Canones curare ; quos violandos paulò antè fuisse commemorat, nisi ipse occurrisset. Quorundam, inquit, accusantium factione frater & Coepiscopus noster Felix, si non nostra intervenisset diligentia, fuisset oppressus. Insinuat præstandam sibi obedientiam. Ita enim, inquit, ordinatio cuncta se habet, ut majoribus ea quæ sub his esse docentur, obediant, & in hoc gradu regularum cuncta vertuntur. Deinde probatâ suâ, tanquam S. Petri successoris autoritate, addit ; *Dominentur nobis regula, &c.* Unde constat regulas illas esse, de quibus paulò antè dixit ; Et in hoc gradu (ut scilicet inferiores majoribus obediant) regularum cuncta vertuntur. Atque adeo hæc ad Episcopos referenda, quamvis, ut diximus, Cælestinus præ modestia se illis adjungat. Is etiam

etiam sensus colligitur ex verbis immediatè sequentibus. *Sunt culpe aliquantæ non leves, quæ illis imata Provinciis ad nos, cum finnis longius, non possunt pervenire, &c. quæ innuunt, Cælestinum de servandis in Illyrico Canonibus sermonem facere.*

6. Sed etsi hæc verba de se Summus Pontifex protulisset, ex iis tamen non concluderetur, Summum Pontificem Conciliis subjacere. Cum enim Canones aliquid Divini, aut naturalis juris admixtum plerumque habeant, tenetur quilibet ex ipsa justitia naturali aut ex lege Divina observare, quod juris naturalis aut Divini est. Ita in aliis testimoniis quæ à Launoio adducuntur, ut ostendat, Pontifices sese Canonibus subiectos agnovisse; subiectio illa petitur ex rerum decretarum justitia: &c, si quando etiam conditorum fit mentio, eo tantum spectatur, ut ex ipsorum numero, doctrina, vel sanctitate insinuetur, ipsos veritatem assecutos. Quamobrem aliunde Launoio conquirendæ essent probationes illius subjectionis.

7. Post Cælestinum producit hoc Sixti III. testimonium ex epist. ad Episcopos Illyricenses in collect. Rom. ubi supra num. 17. *Ut omne corpus capite regitur, ita ipsum caput, nisi suo corpore sustentetur, firmitatem & vigorem suum perdit, & non tenet quam habuerat dignitatem.* Sed hæc verba etiam seorsim sumpta, non minus Pontificis, quàm Concilii autoritatem significant. Nam si corpus capite regitur, Ecclesia regitur à Pontifice, atque adeo qui regit, ei, quæ regitur præminet. At si quis legat integram epistolam, fieri non poterit quin Pontificem illuc Concilio præferri animadvertat. Creat enim Sixtus Episcopum Thessalonicensem Vicarium Apostolicum cum multis prærogativis, quarum una est, ut Episcopos in Concilium evocet; qua occasione hæc scribit, quæ certè significant, Pontificem non subjacere Concilio. etiam Generali; intelliguntur enim de Concilio Ephesino secundum Holstenium; *Nec his vos fratres causissimi constitatis, quæ præter nostra præcepta Orientalis synodus decernere voluit, credatis teneri; præter id quidem quod de fide nobis consentientibus iudicabit.*

8. Non est prætermittenda Innocentii III. autoritas, quam tum in eadem epistola, tum alibi, ut magni momenti ponderat Launoius. Is lib. 3. Regest. 15. epist. 104. sic scribit

Qq 2 ad

308 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
ad Philippum Augustum Regem Franciæ divortium inter se
& Reginam fieri postulantem; *Si super hoc absque Generali delibera-
tione Concilii determinare aliquid tentarem, præter Divinam offensam, &
mundanam infamiam, quam ex eo possemus incurrere, forsitan ordinis & officii
nostri periculum immineret, cum contra præmissam veritatis sententiam (quod
Deus conjunxit homo non separet) nostra non possit autoritas dispensare. Inno-
centius, ut Launoio videtur, in his verbis dogmata concilii duo,
potestatem se Concilio minorem habere, & non errandi privilegio se carere, qui
Concilio tribuit. Verum si res, de qua est sermo, imo si vello-
la verba relata expendantur, nemo facile assentietur Launoio.
Agitur enim de dissolvendo matrimonio ritè celebrato ac consu-
mmato, quod jure Divino neququam obscuro, est insolu-
bile. Veritatis enim Oraculum est, quod Deus conjunxit homo non
separet. De illo ita non dubitabat Innocentius, ut metueret,
ne si dispensationem à Philippo petitam concederet, adver-
sus legem illam Divinam agens, de hæresi habendus esset
suspectus, atque adeò à sua Dignitate deponendus.*

9. Non erat igitur quæstio de exponendo aliquo dubio,
circa quod requireretur aut Papæ aut Concilii iudicium. Est
enim adeò certa veritas, ut si quis illam indirectè, ac quali-
interpretativè, puta concessa contra illius prohibitionem dis-
pensatione negaret; ei, præter Divinam offensam, & mundanam in-
famiam, forsitan ordinis & officii sui periculum immineret. Qua igitur ra-
tione infert Launoius, Innocentium docere, non errandi privi-
legio se carere; illudque Concilio tribuere? Num dubitabat Ponti-
fex an ex jure Divino esset insolubile matrimonium legitime
contractum & consummatum; illudque definire non ausus,
ne fortè erraret, causam censebat ad Concilium Generale,
utpotè Judicem infallibilem deferendam? Quodnam erat cir-
ca fidem dubium, cujus occasione posset hoc privilegium sibi
abnuere, ac Concilio adscribere! Num etiam se super Regis
ac Reginæ matrimonio dispensare non posse agnoscens, pro-
fitetur Concilium Generale illà potestate præditum, atque
adeò Papà majus esse? Num quod Deus conjunxit, separari
potest à Concilio Generali?

10. At, inquires, timet Innocentius, ne si super hoc absque Ge-
neralis deliberatione Concilii determinare aliquid tentaret, ordinis & officii sui
periculum immineret. Ergo si cum Generalis deliberatione Concilii determina-
ret,

310 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS, &c.
ei, nisi IN CASV. Si deprimendæ Pontificiæ autoritatis ar-
dor Launoium non perturbasset, hæc & alia similia sibi ad-
versari vidisset.

13. Abstinuisset Launoius à commendanda Umberti au-
ritate, ejusque laudanda sententia, tanquam Parisiis & Bo-
noniæ consentienter recepta, si ejus testimonium apud Au-
torem ipsum lectum aut legendum putasset: Ibi enim Um-
bertus nonnisi ex occasione scripsit, Pontificem posse deponi
ab Ecclesia *in casu*. Sed præterquam quod asserit, quod *tota*
Ecclesia subest Pontifici, totus ille sermo est de Principibus ab Ec-
clesia deponendis. Ejus titulus est; *sermo in solemnibus depositione mag-
natum secularium per Ecclesiam facienda*. Inter alia autem argumenta,
quibus probat Principes ab Ecclesia posse deponi, adducit
istud; *Papa, qui est super omnes, potest deponi ab Ecclesia, qua tota subest*
ei, IN CASV: *additq; continuo, ergo multo fortius QVICVMQVE REX*
DEPONI POTEST A PAPA, CUI OMNES SVBSVNT. Ergo jux-
ta mentem Umberti Papa potest deponere quoscumque Prin-
cipes. Si tota Ecclesia subest: ipse *in casu* tantum deponi po-
test. Vide quantum præsidii suppeditet Umbertus Launoio,
& ejus affectis.

14. Innumeris propemodum in locis repetit Launoius,
Pium secundum etiam in diplomate, quo retractavit senten-
tiam, quæ Concilium supra Pontificem statuit, declarasse,
illam esse antiquam: ac super eo fundamento mirificis laudi-
bus antiquitatem commendat: sed causam deploratam defen-
dere se prodit, qui tam miseris eam tueri nititur argumentis.
Pius enim, ut ejus diploma tranquilla mente legentibus pa-
tet, sententiam illam *antiquam* vocat, non absolute, sed quan-
tum ad se; quia nimirum illam olim propugnauerat, & ab
ea tardiùs quàm Cardinalis Julianus recesserat. *Tuebamus*, in-
quit Pius, *antiquam sententiam*; ille (Julianus) *novam defendebat*.
Extollebamus Generalis Concilii autoritatem; ille *Apostolica Sedis potestatem*
magnopere collaudabat. In eo sensu illum, antiquam appellare sen-
tentiam tum alia multa explicant, tum ea quæ immediatè præ-
cedunt: *Sape, inquit Pius, cum eo (Juliano) sermonem pro veteri*
*consuetudine miscuimus, sape de rebus Basileensibus disputavimus. Tuebamur an-
tiquam sententiam, &c.* Eo igitur modo erat *antiqua sententia*, quo
erat *vetus Pii consuetudo miscendi sermonem cum Juliano*.